

[Ministeren for Handel, Industri og Søfart.]

min Fremhæven af Prisadministrationens lyse Sider havde været lidt ensidig, ja, endog paa visse Punkter overdreven og vovet. Det „overdrevne“ og „vovede“ kom navnlig frem, naar jeg havde sammenlignet Prisudviklingen under den første Verdenskrig med Prisudviklingen under den anden; det ærede Medlem var klar over, at der maatte gøre sig en Forskel gældende; men mente, at denne Forskel ikke udelukkende kunde tilskrives Priskontrolraadet, men ogsaa maatte tilskrives andre Faktorer. Dette er naturligvis rigtigt, og en dybere-gaaende Analyse vilde kræve, at man drog langt flere Faktorer ind i Vurderingen, derom er jeg overhovedet ikke uenig med det ærede Medlem. Jeg vil blot have Lov at fremhæve en eneste Ting over for det ærede Medlem, dette nemlig, at de Kræfter, der pressede paa inden for Samfundet for at forøge Inflationen, var langt stærkere under den anden Verdenskrig end under den første. Efter at de øvrige Faktorer, der kan have gjort sig gældende, er vejet og vurderet, tror jeg, man vil finde, at Vilkaarene for gennem en Priskontrol at hindre Inflationen i at køre det danske Samfund sønder og sammen var langt haardere under den anden Verdenskrig end under den første. Det kræver heller ikke særligt dybtgaaende Overvejelser at komme til dette Resultat. Enhver af os ved, hvilken Virkning Besættelsen havde, enhver af os ved, hvilken kolossal Kreditudvidelse den tyske Udplyndring af Danmark medførte, ved, hvilke Milliardbeløb der kom til at rulle rundt. Ogsaa under den første Verdenskrig fandt der en betydelig Kreditudvidelse Sted, og ogsaa under første Verdenskrig fandt der en betydelig Mereksport Sted, men det var jo som Fnug at regne i Forhold til, hvad vi oplevede under den anden Verdenskrig.

Det ærede Medlem var ogsaa inde paa de ganske faa Bemærkninger, jeg havde fremsat om U. S. A., og mente, jeg kom lidt let over dette Punkt. Jeg synes nu, det ærede Medlem kom endnu lettere over dette Punkt, idet han faktisk intet sagde ud over, at han betvivlede, at min Vurdering var rigtig. Det er svært at bedømme Konjunkturudviklingen i U. S. A., og jeg skal ikke indlade mig paa at give en til Bunds gaaende Analyse af de Tendenser, den amerikanske Konjunkturudvikling indebærer. Men naar det ærede Medlem siger, at naar man ophæver Priskontrollen i U. S. A., maa man give det en vis Tid til at virke, før man skønner over, i hvilket Leje Pri-

serne kommer til at ligge, vil jeg erindre det ærede Medlem om, at Ophævelsen af den amerikanske Priskontrol fandt Sted i Sommeren 1946, dens første Virkning var et Prisfald, og derefter kom saa en Inflationbølge, som Amerika ikke er kommet ud af den Dag i Dag. Hvis det er Typen paa den Udvikling, man faar, naar man ophæver Priskontrollen, tror jeg ikke, det er noget efterstræbelsesværdigt at ophæve Kontrollen i Utdet, før de økonomiske Forhold i Samfundet gør det ønskeligt.

Derefter gik det ærede Medlem over til at tale om de mørke Sider af Priskontrollen og fremhævede her en Række Forhold, som jeg dog ikke skal komme ind paa. Det er fuldkommen rigtigt, at en vidt-dreven Priskontrol over for vigtige Varer — for øvrigt ogsaa over for uvigtige Varer — paavirker Produktionen i Samfundet; det er jo en af Sidevirkningerne i hele det Krise- og Restriktionssystem, vi nu har haft siden 1939, delvis siden 1932, at det danske Produktionsapparat er blevet skævt udviklet, og at Masser af Produktionskræfter efterhaanden har tabt sig i Retninger, hvor de gør mindre Gavn for Samfundet, end de gjorde, medens friere Erhvervsforhold endnu var bestemmende for Udviklingen. Der er afgjort en Skævhed, derom er der ingen Uenighed imellem os.

Med Hensyn til en mindre Ting, det ærede Medlem var inde paa, Grønsagerne, er jeg ikke utilbøjelig til at være enig med ham — og ogsaa med det ærede Medlem Hr. Jørgen Jørgensen — i, at vi vist maa være kommet frem til et Udviklingstrin, hvor man i hvert Fald meget nøje maa overveje, inden man fastsætter alle de Maksimalpriser paa Grønsager, som vi har haft i de senere Aar, under de tidligere Handelsministre. Jeg er absolut villig til en fordoms-fri Drøftelse paa dette Punkt.

Hvad Vognmandskørselen angaar, har jeg svaret derpaa i Spørgetimen og kan i og for sig nøjes med at henviser dertil. Der gør sig jo her saa mange Forhold gældende. Hvis vi i den kommende Sommer skal producere indenlandsk Brændsel i omtrent samme Omfang som i Fjor — og det skal vi vist desværre —, vil der ogsaa blive stærk Efterspørgsel efter Transportmuligheder, og saa maa man regne med, at de nuværende lave Priser paa Transportydelser ikke kan bevares. Dette kan altsaa være en Betragtning, der fører med sig, at man fortsat maa bevare en vis Maksimalprisfastsættelse paa Vognmandskørsel.

Jeg har imidlertid, under Indtryk af den Debat, der fandt Sted her i Tinget om